T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 635
KARAR NO : 2014 / 680
KARAR TR : 2.6.2014

ÖZET : Davalı İdarece düzenlenen ve damga vergisinden kaynaklanan ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davanın, 5510 sayılı Yasa'nın 88. maddesi gözetildiğinde ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerekteği hk.

K A R A R

Davacı :R.C.
Davalı :Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili :Av.Ö.G.

O L A Y : Davacı dava dilekçesinde özetle; SGK Başkanlığı Malatya İl Müdürlüğü Merkezi tarafından, tarafına gönderilen dava dilekçesine ekli 29.07.2012 tarihli, B.13.2.SGK.4.44.01.00.00.III.I/S.Ş. sayılı ve 776.60 TL bedelli ödeme emrinin gerek usul açısından gerekse esas açısından hukuka aykırı ve haksız olduğunu, 6183 sayılı Kanunun 102. maddesi uyarınca beş yıllık zaman aşımı geçtiğinden olayda kendisinin V.U.K. 10. maddesi gereğince kusuru bulunmadığından, mükellef şirket Kayısı Birliğinin Mal Varlığı bulunduğundan, ödeme emrinin 6183 sayılı Kanun'un 37 .maddesine uygun olmamasından, ödeme emrinin dayanağı olan idari para cezasının haksız olmasından dolayı düzenlenen ödeme emrinin hukuka aykırı olduğunu belirterek; dava konusu (20 adet) ÖDEME EMRİNİN İPTALİNE karar verilmesi istemi ile idari yargı yerinde dava açmıştır.

Malatya İdare Mahkemesi; 31.08.2012 gün ve 2012/1031 Esas, 2012/2758 Karar sayılı kararı ile; "Dava dosyasının incelenmesinden, 5510 sayılı Yasa uyarınca tahakkuk ettirilen fark işçilik, işsizlik sigortası primi ve prim borçlarının tahsili amacıyla düzenlenen ödeme emirlerinin iptali istemiyle açılan dava ile vergi hukuku kapsamında tahakkuk ettirilen damga vergilerinin tahsili amacıyla düzenlenen ödeme emirlerinin iptali istemiyle açılacak davanın görüm ve çözümünde farklı yargı kollarının görevli olması nedeniyle fark işçilik, işsizlik sigortası primi ve prim borçlarının tahsili amacıyla düzenlenen 19.07.2012 düzenleme tarihli ve 2009/13809 takip dosya nolu, 13.07.2012 düzenleme tarihli ve 2007/017380 takip nolu, 13.07.2012 düzenleme tarihli ve 2007/017379 takip nolu, 19.07.2012 düzenleme tarihli ve 2009/10057 takip dosya nolu, 19.07.2012 düzenleme tarihli ve 2009/13808 takip dosya nolu, 17.07.2012 düzenleme tarihli ve 2008/010067 takip nolu, 19.07.2012 düzenleme tarihli ve 2009/10056 takip dosya nolu, 17.07.2012 düzenleme tarihli ve 2008/010066 takip dosya nolu, 19.07.2012 düzenleme tarihli ve 2009/10055 takip dosya nolu, 13.07.2012 düzenleme tarihli ve 2007/013593 takip nolu, 13.07.2012 düzenleme tarihli ve 2007/013592 takip nolu, 17.07.2012 düzenleme tarihli ve 2008/010729 takip nolu, 13.07.2012 düzenleme tarihli ve 2006/015010 takip nolu, 17.07.2012 düzenleme tarihli ve 2008/010728 takip nolu, 13.07.2012 düzenleme tarihli ve 2006/015011 takip nolu ödeme emirlerinin iptali istemiyle ayrı vergi hukuku kapsamında tahakkuk etirilen damga vergilerinin tahsili amacıyla düzenlenen 17.07.2012 düzenleme tarihli ve 2007/017381 takip nolu, 17.07.2012 düzenleme tarihli ve 2008/010068 takip nolu, 13.07.2012 düzenleme tarihli ve 2007/013594 takip nolu, 17.07.2012 düzenleme tarihli ve 2008/010730 takip nolu, 13.07.2012 düzenleme tarihli ve 2006/015012 takip nolu ödeme emirlerinin iptali istemiyle ayrı dilekçeler ile dava açılması gerektiği" gerekçesi ile dava dilekçesinin reddine karar vermiştir.

Davacı tarafından Malatya İdare Mahkemesi'nin dilekçe red kararı üzerine verilen 27.09.2012 tarihli dilekçede özetle; gönderilen ödeme emirlerinin vergi hukuku kapsamında tahakkuk ettirilen damga vergilerinin tahsili amacı ile düzenlenen 17.07.2012 düzenleme tarihli ve 2007/017381 takip dosya nolu,17.07.2012 düzenleme tarihli ve 2008/010068 takip dosya nolu, 13.07.2012 düzenleme tarihli ve 2007/013594 takip dosya nolu, 17.07.2012 düzenleme tarihli ve 2008/010730 takip dosya nolu, 13.07.2012 düzenleme tarihli ve 2006/015012 takip dosya nolu, ödeme emirlerinin 6183 sayılı Kanunun 102. maddesi uyarınca Beş yıllık zaman aşımı geçtiğinden olayda kendisinin V.U.K. 10. maddesi gereğince kusuru bulunmadığından, mükellef şirket Kayısı Birliğinin Mal Varlığı bulunduğundan, ödeme emrinin 6183 sayılı Kanun'un 37.maddesine uygun olmamasından, ödeme emrinin dayanağı olan idari para cezasının haksız olmasından dolayı hukuka aykırı olduğunu belirterek iptalleri istemi ile tekrar dava açmıştır.

Malatya İdare Mahkemesi; 04.10.2012 gün ve 2012/1262 Esas, 2012/2926 Karar sayılı kararı ile 2577 sayılı Yasa'nın 15/1-a maddesi gereğince, davanın Vergi Mahkemesi'nin görevine girdiğinden bahisle Mahkemenin görevsizliğine ve dosyanın görevli Malatya Vergi Mahkemesi'ne gönderilmesine kararı vermiştir.

Davalı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı vekili, Malatya Vergi Mahkemesi'ne verdiği 18.12.2012 tarihli cevap dilekçesi ile davada İş Mahkemelerinin görevli olduğundan bahisle görev

itirazında bulunmuştur.

Malatya Vergi Mahkemesi; 29.03.2013 gün ve 2012/1095 Esas, 2013/293 Karar sayılı kararı ile; dava konusu ödeme emirlerinin hukuka aykırı olduğu gerekçesi ile davanın kabulüne karar vermiş, verilen karar davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Malatya Bölge İdare Mahkemesi; 25.10.2013 gün ve 2013/838 Esas, 2013/1414 Karar sayılı kararı ile; "Bakılan davada, davalı idarece davaya cevap dilekçesinde, davanın adli yargıda görülmesi gerektiği ileri sürülerek görev itirazında bulunulmasına karşın, Mahkemece görevlilik kararı verilmeksizin ve dolayısıyla davalı idareye 2247 sayılı Kanunun 12. maddesinde yazılı olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma hakkını kullanma imkanı tanınmaksızın, doğrudan işin esası hakkında karar verildiği" gerekçesi ile kararın bozulmasına hükmetmiştir.

Malatya Vergi Mahkemesi; Malatya Bölge İdare Mahkemesi'nin bozma kararı üzerine verdiği, 27.01.2014 gün ve 2013/1126 Esas sayılı kararı ile, davalı vekilinin görev itirazının, iptali istenen ödeme emirleri hakkında inceleme yapma görevinin 2576 sayılı Kanunun 6. maddesi gereğince Vergi Mahkemesi'nin görevine girdiği gerekçesi ile reddine karar vermiştir.

Davalı idare vekilinin, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması yolunda süresi içerisinde verdiği dilekçesi üzerine, dava dosyası Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı; Davanın, 5510 sayılı yasa uyarınca SGK İstanbul İl Müdürlüğü tarafından davacı şirkete tahakkuk ettirilen damga vergisine itiraz davası değil, damga vergisinin, 506, 5510 ve 6183 sayılı yasalar uyarınca takip ve tahsiline ilişkin ödeme emrinin iptaline ilişkin olduğunu, Mülga 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun primlerin ödenmesi başlıklı 80. maddesinde "İşveren bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların sigorta primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinden bu Kanun gereğince hesaplanacak prim tutarlarını ücretlerinden kesmeye ve kendilerine ait primler tutarını da bu miktara ekleyerek en geç ertesi ayın sonuna kadar Kuruma ödemeye mecburdur.../Kurumun, süredi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 21.07.1953 tarih ve 6183 sayılı AATUHK hükümleri uygulanır. Kurum, söz konusu kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır.../Kurum alacaklarının tahsilinde, 21.07.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanunun uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde, alacaklı Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer İş Mahkemesi yetkilidir. " hükümlerini içermekte iken, 506 sayılı Kanunun yukarıda sözü edilen maddelerinin 31.05.2006 gün ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 106.maddesi ile yürürlükten kaldırıldığını, 5510 sayılı yasanın 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı yasa ile değişik 88 inci maddesinin onbeşinci fıkrasında, " Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı AATUHK un 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır. " hükmünün yer aldığını, aynı maddenin 18 inci fıkrasında da "Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili İş Mahkemesi'ne başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz." denilmek suretiyle, Kurumun süresi içinde ödenmeyerek kesinleşmiş prim ve diğer alacaklarının takibinde 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması, bu uygulama sonucunda doğacak uyuşmazlıkların çözümünde de, Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesinin yetkili olması esasının kabul edildiğini belirtmiş, SGK İstanbul İl Müdürlüğü tarafından verilen damga vergisi borcunun ödenmemesi nedeniyle Kurum alacağına dönüşmesi üzerine gecikme zammı uygulanmak suretiyle tahsili için düzenlenen ödem emrine karşı dava açıldığının anlaşılması karşısında, idari para cezasından doğan Kurum alacağının tahsili için düzenlenen ödeme emrine karşı açılan davanın görüm ve çözümünde 5510 sayılı yasanın 88. maddesinde yer alan özel hüküm gereği yetkili kılınan İş Mahkemesi'nin görevli bulunduğundan bahisle 2247 sayılı Kanunun 10 ve 13. maddeleri gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Ertuğrul ARSLANOĞLU, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 2.6.2014 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dava dosyası üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; davalı idare vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve dahi 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Birgül YİĞİT'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, vergi hukuku kapsamında tahakkuk ettirilen damga vergilerinin tahsili amacı ile düzenlenen 17.07.2012 düzenleme tarihli ve 2007/017381 takip dosya nolu,17.07.2012 düzenleme tarihli ve 2008/010068 takip dosya nolu, 13.07.2012 düzenleme tarihli ve 2007/013594 takip dosya nolu, 17.07.2012 düzenleme tarihli ve 2008/010730 takip dosya nolu, 13.07.2012 düzenleme tarihli ve 2006/015012 takip dosya nolu ödeme emirlerinin 6183 sayılı Kanun'un 102. maddesi uyarınca beş yıllık zaman aşımı geçtiğinden, olayda davacının V.U.K. 10. maddesi gereğince kusuru bulunmadığından,

mükellef şirket Kayısı Birliğinin Mal Varlığı bulunduğundan, ödeme emrinin 6183 sayılı Kanun'un 37.maddesine uygun olmamasından, ödeme emrinin dayanağı olan idari para cezasının haksız olmasından dolayı hukuka aykırı olduğu gerekçesi ile iptali istemi ile açılmıştır.

Mülga 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 80. maddesinin yedinci fıkrasında, "Kurum alacaklarının tahsilinde 21.7.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanunun uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde, alacaklı Sigorta Müdürlüğü'nün bulunduğu yer İş Mahkemesi yetkilidir" hükmüne yer verilmiş, Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, kurum alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Yasa hükümleri uygulanmak suretiyle düzenlenecek ödeme emrine karşı açılacak davalara bakma görevinin, 80. maddenin yedinci fıkrasında açıkça belirtildiği gibi Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer iş mahkemesine ait olduğu sonucuna varmış, ancak, 506 sayılı Kanun'un sözü edilen maddesi 31.5.2006 gün ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

5510 sayılı Kanun'un 88. maddesinde, "…Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır.

Kurum, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen alacakları hariç olmak üzere her türlü alacağın teminatını teşkil etmek üzere Yeni Türk Lirası ve/veya yabancı para birimi üzerinden ticari işletme, taşınır ve/veya taşınmaz rehni dahil olmak üzere her türlü teminat almaya yetkilidir.

Kurumun 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen prim ve diğer alacakları amme alacağı niteliğinde olup, imtiyazlı alacaktır. Kurumun taraf olduğu her türlü dava ve icra takiplerinin kısmen veya tamamen aleyhe neticelenmesi halinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Kurum hakkında uygulanmaz.

Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz…" hükmü yer almıştır.

Öte yandan, 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 37. maddesinin üçüncü fıkrasında, "Süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primleri, işsizlik sigortası primleri, idarî para cezaları, gecikme zamları, katılım payları Kurum alacağına dönüşür ve bu alacakların tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç diğer maddeleri uygulanır" denilmiştir.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı, bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği, ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

Olayda, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, İstanbul Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü tarafından, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında düzenlenen damga vergisinden kaynaklanan, ödeme emrinin iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, söz konusu ödeme emrine karşı açılan davada, 5510 sayılı Yasa'nın 88. maddesi gözetildiğinde İş Mahkemesinin görevli olduğu kuşkusuzdur.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile, davalı idare vekilinin görev itirazının Malatya Vergi Mahkemesi'nce reddine ilişkin kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Malatya Vergi Mahkemesi'nin 27.01.2014 gün ve 2013/1126 Esas sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 2.6.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR	Eyüp Sabri BAYDAR	Ali ÇOLAK	Nurdane TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Ertuğrul ARSLANOĞLU	Ayhan AKARSU	Mehmet AKBULUT